

- **Λεξικό:** Σε δοκιμαστική λειτουργία έχει τεθεί το Μεγάλο Ηλεκτρονικό Λεξικό της Νεοελληνικής Γλώσσας του εκδοτικού οίκου Πατάκη, το οποίο θα είναι προσβάσιμο στο Διαδίκτυο. Το λεξικό συγκεντρώνει περισσότερα από 70.000 λήμματα. **Σελ. 16**

Ένα λεξικό χωρίς τελευταία λέξη

Του **ΣΑΚΗ ΙΩΑΝΝΙΔΗ**

Πόσο ενδελεχώς μπορεί να αναλύσει ένα λεξικό το μικρό μονοσύλλαβο «αν»; «Το λήμμα του “αν” ξεκινά στη σελίδα 601 και ολοκληρώνεται στη σελίδα 609», μας λέει ο ιδρυτής και πρόεδρος του εκδοτικού οίκου Πατάκνης, Στέφανος Πατάκνης, δίνοντάς μας μια γεύση από το μέγεθος του –κυριολεκτικά– Μεγάλου Ηλεκτρονικού Λεξικού Νεοελληνικής Γλώσσας που ετοιμάζεται να βγει στον «αέρα» του Διαδικτύου. Το «αν» ως υποθετικός σύνδεσμος, εναντιωματικός («αν και»), μόριο, εισαγωγικό σε πλάγιες ερωτηματικές προτάσεις και ως ουσιαστικό αναλύεται με τις πιθανές χρήσεις του σε χρόνους του παρόντος, του παρελθόντος και του μέλλοντος, και φανερώνει τα σημασιολογικά και ερμηνευτικά μυστικά του με δεκάδες παραδείγματα στην πιλοτική ιστοσελίδα του λεξικού.

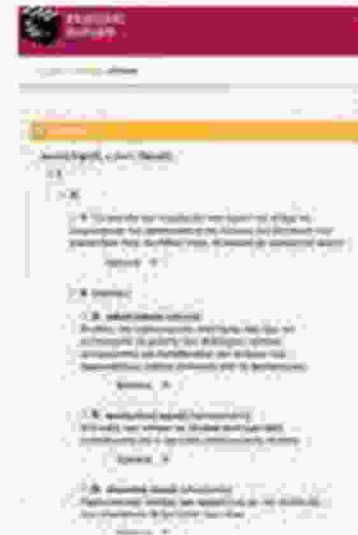
Το ίδιο συμβαίνει με περισσότερα από 70 χιλιάδες λήμματα που έχει καταγράψει η ομάδα που πλαισιώνει τον κ. Πατάκη, η οποία αποτελείται από περίπου 150 εξειδικευμένους επιστημονικούς συ-

νεργάτες, λεξικογράφους, τεχνικούς και επιμελητές.

Και συνεχίζουμε τη συζήτησή μας με το υποθετικό «αν». «Αν αποφασίζαμε να τυπώσουμε το υλικό μας θα είχαμε περίπου επτά μεγάλους τόμους. Σε μια δοκιμαστική εκτύπωση του “Α” βγήκαν δύο τόμοι των 2.000 σελίδων. Και αυτό μόνο φέτος. Την επόμενη χρονιά μπορεί να γίνουν οκτώ. Το λεξικό θα εμπλουτίζεται συνεχώς», σημειώνει ο κ. Πατάκνης και γι’ αυτό θα βρίσκεται αποκλειστικά στο Διαδίκτυο με την εξαίρεση ορισμένων μόνο συντομευμένων έντυπων εκδόσεων.

Οι λέξεις στα λήμματα του λεξικού εκκινούν από τη χρονολόγηση της νεοελληνικής γλώσσας τον 10ο αιώνα, αν και υπάρχουν φράσεις αρχαιότερες, όπως π.χ. από τα κείμενα της Καινής Διαθήκης που χρησιμοποιούνται και σήμερα. «Φράσεις από την εκκλησιαστική γλώσσα που είναι παλαιότερες αλλά χρησιμοποιούνται τις λογίζουμε ως φράσεις του νεοελληνικού λόγου. Έχουμε συμπεριλάβει επίσης λέξεις της καθαρούσας, αγγλικές όπως το *μάρκετινγκ* ή το *discount*, αργκό

Ηλεκτρονική βάση με περισσότερα από 70 χιλιάδες λήμματα έχουν δημιουργήσει ο κ. Πατάκνης και η ομάδα 150 ειδικών που τον πλαισιώνει.

Το λεξικό εμπλουτίζεται συνεχώς και γι’ αυτό θα βρίσκεται αποκλειστικά στο Διαδίκτυο.

και σύγχρονες φράσεις, όπως π.χ. τι σημαίνει πρωτογενές πλεόνασμα», σημειώνει. Η ειδοποιός διαφορά του νέου λεξικού, όμως, δεν βρίσκεται μόνο στην ερμηνεία των λέξεων, αλλά και στην ανάπτυξη της σημασίας και της χρήσης τους λαμβάνοντας υπ’ όψιν το πλαίσιο. Έτσι, στα λήμματα του λεξικού οι χρήστες θα βρουν πολλά παραδείγματα από κείμενα της ελληνικής λογοτεχνίας, ποίησης, φιλοσοφίας και επιστήμης για την καλύτερη κατανόηση της κάθε λέξης. «Έχουμε παραδείγματα από κείμενα και φράσεις του Μυριβήλη, του Παπαδιαμάντη, του Βενιζέλου, του Ελύτη, αλλά και νεότερων όπως του Παπαμάρκου και του βιβλίου “Γκιακ”, που είναι γεμάτο ιδιωτισμούς. Πίσω από κάθε λέξη, από κάθε παράδειγμα, από κάθε αποδελτίωση που κάναμε, βρίσκεται η μια πολύ μεγάλη πρωτότυπη εργασία ετών», τονίζει ο κ. Πατάκνης.

Πράγματι η προσπάθεια για τη συγγραφή ενός λεξικού από τον 77χρονο έμπειρο φιλόλογο ξεκίνησε πριν από 20 χρόνια. «Τότε νόμιζα ότι μέσα σε τρία χρόνια θα τελειώναμε. Δεν ήξερα πού έμ-

πλεκα», μας λέει και μιλάει με πατρική στοργή για τις χιλιάδες λήμματα που αποτελούν μια ιστορική, πολιτιστική και κοινωνική αντανάκλαση της ελληνικής γλώσσας και τις ατελείωτες ώρες που περνάει κοιτάζοντας ξανά και ξανά τα ρήματα τα οποία έχει υπ’ ευθύνη του.

«Η γλώσσα είναι ο καθρέφτης της ύπαρξής μας», σημειώνει. Κάθε πρωί υπογραμμίζει νέες λέξεις και φράσεις από τις εφημερίδες που διαβάζει για να εμπλουτίσουν τις ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων ή να μπουν στο «ψυγείο» για το μελλοντικό λεξιλόγιο του λεξικού. Τις προάλλες, μας λέει, πέρασε μια μέρα με τους συνεργάτες του για να εντοπίσουν τη σωστή ερμηνεία και διαφορά μεταξύ της «αγγειοσυστολής» και της «αγγειοσύσπασης». Στη διαθήκη του, όπως λέει χαριτολογώντας, θα αφήσει την εντολή στα παιδιά του και στους συνεργάτες του να εμπλουτίσουν το λεξικό. Ένα έργο ζωής, που θα μείνει για πάντα ζωντανό.

Η πρόσβαση στο λεξικό γίνεται προς το παρόν κατόπιν αίτησης στο <http://lexicon-neohel.patakis.gr/interest>.